

# Regeringens skrivelse

## 2000/01:28

Resursfördelningen inom Vetenskapsrådet

Skr.

2000/01:28

---

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 12 oktober 2000

*Göran Persson*

*Thomas Östros*  
(Utbildningsdepartementet)

### Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Regeringen belyser och förtydligar i denna skrivelse den fördelning av medel inom Vetenskapsrådet som kommer att utgöra grund för dels de tre ämnesrådets forskningsfinansiering, dvs. ämnesråden för humaniora-samhällsvetenskap, för medicin samt för natur- och teknikvetenskap, dels den särskilda kommittén för utbildningsvetenskap.

|   |                                                                        |   |
|---|------------------------------------------------------------------------|---|
| 1 | Vetenskapsrådet – ny myndighet för forskningsfinansiering .....        | 3 |
|   | Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 oktober 2000 ..... | 6 |

Regeringen har i propositionen Forskning för framtiden – en ny organisation för forskningsfinansiering (prop.1999/2000:81, bet.1999/2000 :UbU17, rskr 1999/2000:257) bedömt att det inom Vetenskapsrådet bör finnas tre ämnesråd för forskningsfinansiering – ett för humaniora-samhällsvetenskap, ett för medicin samt ett för natur- och teknikvetenskap. Dessa ämnesråd skall ansvara för beslut om medelsfördelning till forskningsprojekt och finansiering av tjänster för forskningsverksamhet inom respektive verksamhetsområde. I propositionen En förnyad lärarutbildning (prop. 1999/2000:135, bet. 2000/01:UbU3) har regeringen gjort bedömningen att en särskild kommitté för utbildningsvetenskap bör inrättas inom Vetenskapsrådet. Denna bedömning baseras på regeringens uppfattning att forskning och forskarutbildning på lärarutbildningens och den pedagogiska yrkesverksamhetens område bör säkerställas och att detta är av nationellt intresse.

Inom ramen för de totala resurserna skall Vetenskapsrådet även disponera egna resurser. Av de totala resurserna bör dock ämnesrådets andel utgöra den större delen.

I propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) anger regeringen att de medel för projektstöd som tidigare fördelats av Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet (HSFR), Medicinska forskningsrådet (MFR), Naturvetenskapliga forskningsrådet (NFR), och Teknikvetenskapliga forskningsrådet (TFR) i huvudsak skall fördelas i de tre nyinrättade ämnesråden. Ämnesråden skall inom de ekonomiska ramar som anges i regleringsbrev besluta om medelsfördelning till forskningsprojekt och finansiering av anställningar för forskningsverksamhet inom sina respektive verksamhetsområden. Strategiska avvägningar inom ansvarsområdet är en viktig uppgift för ämnesråden liksom att bevaka och underbygga svensk forskningskvalitet.

Vetenskapsrådet skall kunna utfärda riktlinjer för medelsfördelning och satsningar på forskningsområden som är av särskild betydelse. Därför skall det också finnas en särskild resurs för sådana initiativ. Denna särskilda resurs skall bl.a. även användas för Forskningsforum, forskningsinformation och genusvetenskap. Det är Vetenskapsrådet som skall bedöma och göra strategiska avvägningar om hur stor del av denna särskilda resurs som skall användas för de olika åtaganden rådet har. Vetenskapsrådet skall även ansvara för fördelningen av medel för dyrbar vetenskaplig utrustning och högpresterande datorer.

Vid ingången av 2001 kommer en stor del av den särskilda resursen att vara uppbunden i forskningsprojekt som Forskningsrådsnämnden tidigare beslutat om. I samma takt som dessa forskningsprojekt och andra åtaganden fasas ut kan Vetenskapsrådet besluta om nya initiativ.

En organisationskommitté för genomförande av ny myndighetsorganisation för forskningsfinansiering (U 2000:05) tillsattes den 19 april

2000. Organisationskommittén har bl.a. till uppgift att vidta de förberedelser som krävs för att Vetenskapsrådet skall kunna inrättas den 1 januari 2001. Organisationskommittén har till regeringen lämnat budgetunderlag och förslag till regleringsbrev och förordning med instruktion för Vetenskapsrådet. Organisationskommittén rapporterar regelbundet till Regeringskansliet om arbetets utveckling och skall lämna en slutrapport senast den 31 mars 2001.

Skr. 2000/01:28

Som regeringen tidigare i denna skrivelse förklarat kommer de tre ämnesråden inom Vetenskapsrådet huvudsakligen disponera de medel för projektstöd och inrättande av tjänster som tidigare fördelades av de fyra forskningsråden HSFR, MFR, NFR och TFR. Denna skrivelse preciserar regeringens bedömning av fördelningen mellan de olika verksamhetsområdena.

Regeringen avser att för 2001 göra följande fördelning inom anslaget 26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.

| Anslagspost                                       | Tkr       |
|---------------------------------------------------|-----------|
| 1. Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning | 213 000   |
| 2. Medicinvetenskaplig forskning                  | 347 000   |
| 3. Natur- och teknikvetenskaplig forskning        | 1 000 000 |
| 4. Utbildningsvetenskaplig forskning              | 20 000    |
| 5. Dyrbar vetenskaplig utrustning m.m.            | 103 000   |
| 6. Övrig forskningsfinansiering m.m.              | 94 101    |
| Summa                                             | 1 777 101 |

Det är regeringens avsikt att denna fördelning skall vara bas för fördelningen mellan berörda anslagsposter för budgetåren 2002 och 2003, med eventuellt undantag för nationella anläggningar och vissa internationella åtaganden. Regeringen har i propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) anfört att Vetenskapsrådet skall svara för en för ämnesråden gemensam behandling av vissa internationella frågor. Regeringen redovisar i det följande sina överväganden.

För 2001 beräknas kostnaderna för internationella åtaganden och medlemsavgifter under anslagsposterna 1-3. Sverige är medlem i ett flertal internationella forskningsorganisationer. Som exempel kan nämnas Euro-peiska kärnforskningsorganisationen (CERN) och Europeiska sydobser-vatoriet (ESO). Vetenskapsrådet skall efter hörande med ämnesråden an-svara för att väga det vetenskapliga värdet av medlemskap i internationella organisationer och kostnader för det övriga internationella samarbetet kontra resurser till det nationella forskningsstödet inom respektive verksamhetsområden.

Även kostnader för de nationella anläggningarna ligger kvar på resursen för natur- och teknikvetenskaplig forskning under budgetåret 2001. Vetenskapsrådet skall efter samråd med ämnesrådet för natur- och teknik-vetenskap ansvara för dessa anläggningar. Med den relativt korta tid som organisationskommittén har till sitt förfogande, bedömer

regeringen att en uppdelning och urskiljande av en eventuell uppdelning mellan de nationella och de internationella åtagandena i respektive verksamhetsområde inte är görlig. Regeringen har för avsikt att ge Vetenskapsrådet i uppdrag att se över och lämna förslag till fortsatt organisation och resursallokering vad avser Vetenskapsrådets samlade internationella åtaganden men också de nationella anläggningarna

Vetenskapsrådet kommer att ha en gemensam informationsavdelning som tillsammans med ämnesrådsorganisationen bl.a. skall svara för forskningsdebatt, forskningsinformation, hemsida, forskningsdatabas för allmänhet och andra intressenter. Tidigare har medel och andra resurser för forskningsinformation hanterats av respektive forskningsråd. I enlighet med den nya strukturen för forskningsinformation inom Vetenskapsrådet, har resurserna nu omfördelats från respektive ämnesområde till Vetenskapsrådets gemensamma anslagspost för övrig forskningsfinansiering m.m. Sammanlagt har ca 13 miljoner kronor överförts till denna anslagspost. Regeringen har i budgetpropositionen för år 2001 redovisat de medel som förts till Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande.

Det pågående arbetet bedrivs med inriktningen att Vetenskapsrådet skall inrättas fr.o.m. den 1 januari 2001. Arbetet med att forma en ny myndighet av en sådan karaktär och med sådana uppgifter är dock inte slut i och med det. Efter att organisationskommittén avlämnat sin slutrapport till regeringen den 31 mars 2001, och arbetet inom Vetenskapsrådet börjat finna sina former, kan det finnas anledning att vidare se över bl.a. fördelningen av resurserna inom myndigheten, särskilt i beaktande av det uppdrag om de internationella åtagandena och nationella anläggningarna som regeringen avser att ge Vetenskapsrådet. I enlighet med intentionen i propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) har regeringen för avsikt att tillföra Vetenskapsrådet ytterligare medel för åren 2002 och 2003. Som en planeringsförutsättning tillförs Vetenskapsrådet för 2002 145 miljoner kronor och för 2003 252 miljoner kronor för bl.a. forskarassistenttjänster, utbildningsvetenskap och forskning inom IT, biovetenskap/bioteknik och materialvetenskap/materialteknik men också forskningsresurser som är omärkta och till för Vetenskapsrådets initiativ och överväganden. Regeringen beräknar för år 2001 medel för konstnärligt utvecklingsarbete under anslagsposten 1. Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning och medel för vårdforskning under anslagsposten 2. Medicinvetenskaplig forskning. Regeringen har som en planeringsförutsättning även för 2002 och 2003 för avsikt att tillföra medel för vårdforskning och konstnärligt utvecklingsarbete till ovan nämnda anslagsposter. Som en planeringsförutsättning för perioden 2002-2003 förs medel för utbildningsvetenskap till anslagsposten 4. Utbildningsvetenskaplig forskning och medel för dyrbar vetenskaplig utrustning till anslagsposten 5. Dyrbar vetenskaplig utrustning m.m. Resurser för de övriga strategiska områdena kommer som en planeringsförutsättning att föras till anslagsposten 6. Övrig forskningsfinansiering m.m.

## Utbildningsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 oktober 2000

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Östros

---

Regeringen beslutar skrivelse (2000/01:28) Resursfördelningen inom Vetenskapsrådet